

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' שמות י"ט טבת תשפ"ו

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס' 776

פנינים יקרים

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה (א, א) הבאים לשון הוה ללמדך תמיד כל הימים הארוכים שעשו בגלות מצרים היו בבחינת "הבאים" כאלו רק היום באו, ועוד המה ספוגים אוירה דארץ ישראל כי לא הושפעו ולא נשתנו מאומה מהשפעת הסביבה המצרית.

ואלה שמות בני ישראל וכו' (א, א) להודיע חיבתן שנמשלו לכוכבים, כל יהודי בפני עצמו מחויב לדעת כי השי"ת אוהבו וכי הוא בכלל הקרויים צבאות ה', וכשם שברא את הכוכבים בכדי שיאירו בחשכת הלילה כך ברא את בני ישראל למען יפיצו את אור האלקים ויחדירוהו למקומות החשוכים והמושפלים ביותר. (שפת אמת)

ואלה שמות בני ישראל (א, א) כל מלאך קרוי על שם שליחותו, גם כל איש ישראל נקרא על שם שליחותו המיוחדת בעולם, שליחות זו מהי הוה אומר שהשליח יהיה איש ישראל כמות שהוא כמות שנשתלח ללא שינוי ופגם שלא יאבד את עצמיותו שראובן יהיה ראובן ולא שמעון, וזהו ואלה שמות בני ישראל הבאים בכל ימי חייו לשמור על ההוה שלא לאבד את עצמיותו ואת שליחותו אשר למענו קיימים עולמם של הנשלחים והבאים.

ואלה שמות בני ישראל וכו' (א, א) סופי התיבות של ואלה שמות בני ישראל הבאים מצטרפין לתיבת תהלים הבאים מצרימה, סגולה להגיד תהלים בכל מיצר שלא יבא ולתת תודה להשי"ת על כל תופעה בו התגלה חסדי השי"ת.

הבה נתחכמה לו (א, י) איתא בגמ' שלשה היו באותה עצה בלעם איוב ויתרו בלעם שיעץ נהרג איוב ששתק נידון ביסורים, יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית מידה כנגד מידה, בלעם יעץ להרוג ונהרג, יתרו שברח ניצול מסבל וצרה, אבל איוב שזועק מהיסורים מאי הוי לו לעשות, אלא הכלל הוא כשכואב צועקים ומבקשים הושיענו ואם איוב לא צעק יש בזה הוכחה שלא איכפת לו צרת הפרט והכלל הקב"ה מסובכו ביסורים מדה כנגד מדה.

ויקוצו מפני בני ישראל (א, יב) המצרים קצו מהפני של בני ישראל, הפנים והדיוקן שלהם הקרינו מדה כנגד מדה שלא יכלו לסבול קלסתר פנים של יהודי שומר תורה ומצוות, קלסתר פנים זה מצביע על המקוריות...וד"ל.

ותיראנן המילדות את האלקים ותחיין את הילדים (א, יז) לכאורה לא מובן מה מעשה רב עשו המילדות שלא רצחו נפשות ילדי ישראל הרי אפילו בן נח מצוה על שפיכת דמים, הענין שפרעה מינה את יוכבד ומרים להיות ממונה בדבר המלכות על הילדות, וחששו פן יקבל תפקיד זה משהו אחר דרכוכי ויכנעו לתכתיבים של פרעה לשפוך דם ילדי ישראל משום כך הסתכנו מרצון לקבלו על עצמן המנוי מתוך כוונה למנוע סכנת נפשות.

ויקח את בת לוי וכו' (ב, א) פרש"י כשנתעברה יוכבד היתה בת מאה ושלושים, יש להבין למה הובלט והודגש בתוה"ק גם בשורת שרה שילדה בגיל תשעים ואילו הפלא בלידת יוכבד את משה לא מזכירים כלל, הענין שתוה"ק מזכירה נסים שנעשה ע"י נביא שהבטיח ונתקיימה הכתחתו או בהתגלות מלאך מבשר טוב כמו במקרה של שרה ואילו הנסים הנעשין מאליהם כדי לעזור לצדיק או להכרית רשע אינם מזכירים כלל שהרי לאמיתו של דבר כל יסודות התורה בנסים נסתרים וכל יעודי התורה אותות ומופתים המה, אלא שלא יכרת וימות במבוע המתחתן עם העריות או האוכל בשר וחלב, הרי שזה בעצמו יכול להקרא גם ומופת בין רבים בין ביחיד השכר והעונש הכל בגזירת עליון.

(ע"פ הרמב"ן)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

לכבוד...

ז' דחנוכה תשל"ח

על אופני פרנסתו וצרכי עסקיו, אלא רצונו של מקום להצליח מעשי ידיו של אדם כדי שיהיה לו להתפרנס בכבוד. וכל גלגולי עניינו של אדם הוא לגלות סיבות השגחתו של הקב"ה בעולם על ידי מציאות האמונה הפשוטה, שזהו הבחינה של "מבשרי אחזה אלוה" (איוב יט, כו). כלומר, ששכלו ורוח בינתו של אדם ויכולת הנענוע של אבריו הרי כולם רק חיות השי"ת מחיה את האדם, ולא כוחו ועוצם ידו.

ועל ידי כך שאדם מבקש בכל ליבו ונפשו לחיות כך בכל מסה ומעש, הרי הוא מגיע לתכליתו להיות משכן להשראת השכינה והשראת הנפש בכל מעשה ומעשה, והוא מעלה כל עשיותיו לגבוה, וכל העולם כדאי הוא לו, כי בכך קירב את עצמו לעצם תכלית הבריאה.

לכבוד...

חשון תשל"ח

ומתפזרים ונופלים לתוהו ליל ישימות, וכל זה מתכסיס ועקשנות היצר המבקש להתנכל לישראל, ולהאריך הגלות, על אף שבירי לו כי סופו כליה כפי ההבטחה וכל הרשעה כולה כעשן תכלה, הרי הוא עושה מלאכתו כאילו יש לו עתיד של נצח.

ומה שיש לו לעשות כעת לעזור לבנו היקר, ויהיה לו הסייעתא דשמיא לכך, לדבר אל בנו דברים נכוחים, דברים של טעם המתקבלים על הלב, ולהסביר לו היטב היטב, שעל אף שהמחשבות אומרות לו תמיד יאוש ויסורים אין קץ, והכל שחור אצלו. בכל זאת יתגבר

יחד עם כל ישראל אנו מתפללים, אני והחברים לרפואתו השלמה של אביו הדגול רבי... שליט"א. השי"ת ישלח לו מהרה רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף בתוך שאר חולי ישראל, אמן כן יהי רצון.

והנה הקב"ה עשה לנו ניסים בימים ההם בזמן הזה, ועל ידי מסירות הנפש של מתתיהו כהן גדול ובניו למען כבוד שמו ותורתו נמצא פך השמן חתום בחותמו של כהן גדול, והדליקו ממנו לשמונה ימים, להראות לנו את כח האמונה הפשוטה. שאף שהיה בודאי ביד כח ההשגחה העליונה להשגיח שיימצא שיעור שמן גדול יותר, אבל רצונו של הקב"ה היה ככל הנראה להראות נס גלוי על ידי השמן שעל מוצא פי ה' דולק השמן, ומי שאומר ששמן ידלק ליום אחד יאמר ששמן ידלק שמונה ימים. וכי אין לאדם שום סיבה לדאוג

מצב בנו היקר שבר את לבי כי איך אפשר לחוש ולראות צער ומכאובו כי רבו, אשר מי יבין וירגיש דאגת אב רחום לראות בצרת בנו חביבו במצוקתו הנפשית באין בידו להושיע.

אבל לה' הישועה! כי על אף ששרעפיו תפסוהו לבנו בדמיונות שוא ומדוחים שח"ו התקוה ממנו והלאה, והמחשבות המדכאות הרחיקוהו מדרך המלך בעודו באיבו אלא שלא נתגלו בזמן המוקדם עד שמשבר נפשו פרץ החוצה. ועוונותינו הרבים גרמו לנו כל זאת אשר נפשות יקרות ונשמות טובות נדחים

למצוא בכל אלה נקודה אחת טובה ויחיה עצמו בה ועל ידה. כגון הנקודה הזו עצמה, הנה עדיין הוא חי, הוא נושם, יש לו הכח לטלטל אבריו, ולהלוך ברגליו. אשר אם לשפוט על פי מחשבותיו היה כבר מזמן צריך להיפטר מן העולם. כי זה היצר בעל המחשבות הוא שונאו הגדול בנפש, אשר כל כוונתו להאבדו, ויכול לראות מזה הדבר עצמו, שקיים בתוכו כח נגדי שהוא כח הקדושה לעמוד בשטף המים הרבים של המחשבות הודוניות. ונקודה זו בעצמה יכולה לחולל השינוי לטובה, להצית לו הניצוץ והרצון להילחם עם מחשבותיו. ובדרך זו יש תקוה גדולה שיצא מדכאנו ולחזור למסלול החיים התקינים להיות שוה לכל אדם.

בדרך זו גם יתן לבנו נ"י ההרגשה הטובה, שאין הוא בודד בעולמו, ויגיע להכרה שקיים עוד אדם המסוגל להבינו ולרדת לעמק הבכא של יסוריו ויגלה לו מצפונוי וטובים השניים מן האחד ללחום מלחמת הקיום ע"י שיכיר היטב את שונאו בנפש, שהוא יצרו של אדם כמו שדוד המלך ע"ה אמר עליו בתהלים "תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי" כי זה הוא עיקר גדול ליודעי ערך מלחמה, שברגע שמכירים מהות ואופי האויב אפשר להכיר תכסיסים ותחבולות קרב חדשים שבהם ניתן להכניעו. וכמו שאם יעמוד עליו שונא גדול לרצחו נפש יעשה הכל להילחם נגדו כדי להינצל, כך גם אם יכיר את שונאו הגדול מחשבותיו שלו עצמו המבקשים להפילו לבאר שחת בודאי ובודאי יילחם נגד מחשבותיו ואז הקב"ה עוזרו לנצח במלחמתו.

וכדאי מאד לשנן הדברים האלה לבנו בבחינת

ושננתם לבניך ולא להתייאש כלל עד שהקב"ה יכמרו רחמיו עליו ויפקח עיניו ויתן לו הדעת האמיתית איך לעמוד במלחמתו ולנצח בה. ואבקש מאד שלא ידאג ולא יתייאש כלל, ישועת ה' כהרף עין, כי מן השמים מבקשין לקרב את בנו לאבינו שבשמים, וזהו תכלית כל יסוריו שע"י התגברותו עליהם יכיר את מי שאמר והיה העולם, ויזכה להבין שאין לו שום דבר מעצמו, ואין לו שום אחיזה, רק החיות האלוקי מחייהו, והאדם אינו אלא יסוד העפר, וביסוד העפר אינו שייך לא יסוד הגאווה ולא יסוד היאוש.

או אז יזכה לחיות עם הקדושה כתינוק על שדי אמו, כמאמר דוד המלך "כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי" ותוך עבודה ללא ליאות וסבלנות אין קץ יאיר לו השחר של גאולת נפשו והיו לו מחשבותיו ודמיונותיו כלא היו, כי הבל המה. וקרוב ה' לנשברי לב וישפיע עליו דעת שלימה ובריאות טובה, ויזכה לבנות בית נאמן בישראל לתפארת אבות מתוך רוב נחת והרחבה ושקטות הנפש.

אני מצטרף לתפילת הרבים לבקש רחמים מבעל הרחמים להמציא מזור ותרופה לבנו היקר נ"י ובמהרה יצא ממסגרים וירוח ממנו רוב נחת ולראות ממנו דורות ישרים מבורכים, ושוב אבקש ממנו שלא יהיה שבור ורצוץ, שאין זה מדרך העובד את השי"ת שומע קול זעקתו למלא לו כל חפצו וזו השמחה תלך ותתגבר עד שתשפיע לטובה על מצב בריאות בנו נ"י, ונזכה לשמוע ממנו בשורות טובות. אמן כן יהי רצון.

ברגשי כבוד רב, בברכה נאמנה,

המשך פנינים יקרים

ויקח את בת לוי וכו' (ב, א) זה הכלל אין לאדם חלק בתורת משה רבנו ע"ה עד שנאמין שכל דברינו ומקרינו כולם נסים גלויים ונסתרים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, הכל מאתו יתברך, החזון איש הסתייע במליצה לאו, כל יומא מתרחש ניסא פעמים נראות ופעמים נסתר.

והנה נער בוכה... ותאמר מילדי העברים זה (ב, ו) וכי זו מנין לה? אלא מבכיתו של משה הכירה שהיתה בכיה יהודית רוויה תקוה ולא בכי רווי יאוש כבכים של גויים.

ותקרא שמו משה... כי מן המים משיתו (ב, ו) למה נקרא משה לשון הוה? לפי שתמיד הריהו מושה יהודים מן המים, מעלה אותם מיון מצולה ומוציאם מן הבוץ הרוחני והגשמי בכל דור ודור אתפשטותא בכל דור. (נתיבות שלום)

ויצא משה אל אחיו וירא בסבלותם (ב, יא) ראה שהם סובלים את הגלות ולא מתרעמים על מדותיו של הקב"ה והבין שיש להם במה שיזכו לגאולה, ראה שמצרים מבקשים להעבידם בפרך כדי להרעיםם על ה' וישראל מקבלים באהבה.

וירא כי אין איש (ב, יב) משה התבונן בעצמו וראה כי הוא מופשט כליל מן החומר האנושי, אין לו שום פניות אנושיות, אין בו אף שמץ של "איש" והוא במדרגה אחת עם המלאכים שאין להם רק רצונם קונם רק אז השתמש בכח הרוחני שלו והרג את המצרי בשם המפורש, וכן איתא במדרש וירא כי אין איש אבל מלאכים ראה...

אכן נודע הדבר (ב, יד) רש"י אכן נודע הדבר, שהייתי תמה מה חטאו ישראל מכל שבעים האומות, אבל רואה אני שראויים לכך, לכל יהודי טוב אין מראין מן השמים פגם בבני ישראל וכיצד זה הראו דיקא לגואל האמת משה רבינו את חסרונם? תמה רבי מגדלי האדמו"ר הזקן מקוצק, השיב האדמו"ר מגור השפת אמת דוקא לגואל האמיתי מראים את המכה על מנת שיתבונן וידע כיצד לרפאותה.

ויואל משה לשבת את האיש (יתרו) (ב, כא) חז"ל אמרו שנשבע משה ליתרו כי יתן בנו הראשון לעבודה זרה והבנים שיוולדו אח"כ יהיו קדושים לה', כאשר רבי יצחק מאיר מגור זצ"ל הזכיר את הדברים בשולחנו פשט ידי וקרא: הריני תוקע כפי שלא כן הדבר, אכן הכוונה קודם מתן תורה השיגו ידיעת ה' על ידי פילוסופיה וחקירה ויתרו חותן משה היה תחילה כומר לכל עבודה זרה שבעולם וביקש שגם משה ידריך צאצאיו לחקר עבודה זרה, אולם כיון שניתנה לנו תורה שוב אין צורך בחקירה פילוסופית ובחכמת יתרו כי להכיר את מנהיג לבירה יטהר מדותיו על פי התורה תורת ה'.

ויקרא את שמו גרשם כי אמר כי גר הייתי בארץ נכריה (ב, כב) פירושו משה אמר גר הייתי מעודי שהצדיק אינו בעוה"ז רק כגר ועתה נוספה לו גרות גם בארץ נכריה אצל יתרו במדין, המליצה גר-שם ארץ נכריה.

וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה - וידע אלקים (ב כג-כה) מלך שמת כל עמו בוכין וצועקין, כן היו כל מצרים ובוכים על מיתת המלך, וישראל בוכים גם הם, היו המצרים סבורים שגם ישראל מתאבלים ובוכים לכבוד המלך אך באמת בכו כל קושי השעבוד, וזהו וימת מלך מצרים, כולם בכו וגם ישראל מתוכם אך סיבת הבכי אינו מיתת המלך אלא מחמת השעבוד, רק האלקים לבדו ידע את סיבת צעקתם.

של נעליך מעל רגלך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא (ג, ה) הגוף הנהו לבושה החיצוני של הנשמה. כדוגמת הנעלים לרגלים, וזה שאמר השי"ת למשה אם ברצונך להגיע לידי השגות עליונות ולדבקות הבורא ברוך הוא, חייב אתה תחילה להשיל מעליך את הנמיה הגופנית - הנעליים.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פ.ס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

